

Løgmaður royndi at burturforklára veruleikan

Og eg haldi tað er ábyrgdarleyst av lögmanni — ið er grannskoðari — at royna at fáa fólk at trúgva, at nú stendur hampiliga væl til

Sigur Tórolvur Mohr Olsen, tingmaður javnaðarflokksins í Sandoyinni, í hesum fyrsta partinum av røðu síni undir orðaskiftinum um lögmanróðuna

Tað eru skjótt liðin 4 ár síðani, at triggir sokallaðir »borgarligir« flokkar tóku seg saman um at mynda landsstýri.

Endamálið var fyrst og fremst at fáa eina broyting av tí fyrr ríkna politikkinum.

Eftir drúgvur samráðingar vóru hesir flokkar so endaliga samdir um, hvussu hetta skuldi fara fram.

Fyri ikki at nøkur misskiljing skuldi koma fyrri í 4-ára skeiðinum varð henda semja gjørd skrivliga — tað, ið vanliga verður kallað eitt »Samgonguskjál«.

Fyri uppaftur betur at verja seg imóti, at nøkur ósemja skuldi verða møguleg — so var í mun til onnur samgonguskjøl — innsett ein nýggj grein — ein sokallað grein 13.

Orðaljóðið í hesi grein er soljóðandi:

»Fyrirvarni; mál, sum hefur prinsipiellán týðning fyrri samgonguflokk verður ikki lagt fram og/ella samtyktuttan at teir triggir samgonguflokkarnir eru samdir um hetta.«

Lat meg beinanvegin leggja afturat — at henda greinin er tann mest nýtta í nevnda samgonguskjali — hesi seinastu 4 árin.

Út frá tí, ið stendur í hesum samgonguskjali — fór so samgongan til verka.

Tað, sum er til viðgerðar í dag heri tinginum — er hvussu hesin setningur, ið hesir triggir flokkar settu sær, hefur eyðnast.

Løgmaður, sum framsøgumaður fyrri samgonguna — er hann, ið kemur við hesi frágreiðing — og er hetta tann sokallaða lögmanróðan.

Í hesi hampiliga góðu frágreiðing samanber lögmaður hesi fyra árin, ið hetta samgonguskeiðið hefur varað — við ein vanligan skipstúr — og niðursteðan hjá lögmanni er, at túrin varð hampiliga góður.

Eg eri ræddur fyrri, at lögmaður stendur nokk so einsamallur fyrri hesi meting.

Ja, tað er ivingarsamt — um sjálvt hansara samarbeiðspartnara hesi 4 árin, eru samdir við hann.

Løgmaður byrjaði sína »Karrieru« sum lögmaður við at mála tað figgarliga útlitið hjá feroyingum so svart sum tað ongantið fyrr hevði verið.

Millum annað vísti hann á, at uttanlandaskuldin hjá feroyingum varð uppá 763 mill. kr., og at hetta varð nakað, ið vit ikki vóru forir fyrri at liva við — og at her mátti vend koma í.

Eisini vísti lögmaður á, at allir iløgugrunnar vóru tómir — tíðin hefur prógvað, at so var ikki.

Slagorðið hjá lögmanni varð eisini tá — hvussu lítið undanfarna samgonga hevði fingið burtúrur góðum tíðum.

Vóru tíðirnar góðar tá — so vil eg pástanda at tær hava verið nógv betur hesi seinastu árin.

Ti kundi ein havt hug at spurt — hvat er nú komið burtúr — teimum góðu árunum.

Um ein hyggur í fylgiskjølina til lögmanróðuna — so sæst — at útlutningurin hesi trý seinastu árin — 1981-82-83, hefur verið umleið 4 milliardir — ið má metast at vera óvanliga gott. Hesi útlutningstøl — hanga saman við tað uttanlandaskuld — sum lögmaður segði at vit ikki kundu liva við — ilögur í skip.

Men verður hugt eftir, hvussu nógv ið vit hava innflutt, í sama tíðarskeiði — so svarar hetta til 5,3 milliardir.

Um vit taka burtúrur, hvat, ið er nýtt til skipakeyp av hesi upphædd — so sæst at hetta svarar til 551 mill. kr.

Tað vil siga, at vit hava brúkt 820 mill. kr., meira enn vit hava fortjent — og hesar milliónir eru fyrri mesta partin farnar til eitt ót forbrúk.

Hetta sæst eisini tíðuliga við at — uttanlandaskuldin bert veksur — roknað verður við, at áðrenn árið er úti — er henda skuld farin upp um 3 milliardir.

Vit skulu til tey suðuramerikan-sku londini — fyrri at fáa nakað at samanlikna við.

Og tá ið ein so hugsar um, hvat ið lögmaður segði fyrri fyra árum síðani, at við eini uttanlandaskuld uppá 763 mill. — kundu vit als ikki liva við — so má hetta geva fólk nakað at hugsa um.

Men lögmaður visir álikavæl á at túrin var hampiliga góður.

Roynt verður at burturforklára veruleikan — og tað dugir lögmaður væl — men henda burturforklaring

kann yvurhever ikki góðtakast.

Og eg haldi at tað er ábyrgdarleyst av lögmanni — ið er grannskoðari — at royna at fáa fólk at trúgva — at nú stendur hampiliga væl til.

Tá ið henda samgongan varð skipað — var sjálvsstýrisflokkurin settur at taka sær av figgjarmálum.

Tað at hesin flokkur fekk hetta málseki at umsita varð kanska ikki ov lægið — av tí at hesin flokkur i andstöðu serliga hevði gjørt vart við seg — við at vísa á tað skeivu gongdina í figgjarmálum.

Eftir 4 ára skeiðið, kann ikki annað sigast — enn at úrslitið hefur verið soltið.

Flokkurin hefur megnað at trifaldað verandi figgjarlóg — uppá 4 ár.

Og tað kann heldur ikki siggjast — burturfrá at flokkurin eigur sín stóra part í tí øktu uttanlandaskuldini.

Men hinvegin hefur flokkurin ásannað, at allur figgjarpolitikur hjá samgonguni — er dottin á gólvið — og liggur í knúsi.

Og her eri eg samdur við Sjálvsstýrisflokkinum — og tað trúgvi eg at flest øll kunnu taka undir við.

Men undantakið er lögmaður — tí hann visir á — at nú gongur tað betri.

Avlop

Eitt sum er nógv komið fram hesi seinastu tíðina — og tað verður eisini nevnt í lögmanróðuni — er at nú er avlop á figgjarlógin.

Vansi við skattalóggávuni:

Hon fremur spekulatió

Sigur Vilhelm Johannesen, tingmaður javnaðarflokksins í Norðuroyggjum í hesum parti av røðu síni um lögmanróðuna

Hendan greinin í skattalógin er tað møgulegt hiá vinnurekandi persónum at sleppa frá gjørdum avskrivningum, ið annars áttu at verið inntokufordar, tá bygningar og rakstrarøggn verða seld, um bygn-ingarnir og rakstrarøggnini verða vvirikin av einum partafelag, sum eigararnir eru við at stovna. Hendan greinin ger tað eisini møgulegt at umseta eina fvitøku, ið er ogn hiá privatpersónum, og sum t.d. hefur ein negativan eginpening upp á 1 mió kr., til eitt partafelag við tí úrsliti, at eigararnir fáa ein skattafrian vinning upp á t.d. 720.000 kr. ístaðin fyrri tann negativa eginpening upp á 1 mió kr. Tað er svnd at siga, at sli skattalóggáva fremur arbeiðs- og framleiðsluskipandi fyrirkastsemi. Hon má fyrst og mest av øllum fremja spekulatióshugin.

Javnaðarflokkurin er ikki imóti

Hetta skal møguliga fáa fólk at trúgva — at nú stendur betri til.

Men tað verður ikki nevnt, hvaðani ið hetta avlopið stavar frá.

Tað varð soleiðis, at eitt av tí fyrsta henda samgongan gjørdi — varð at koma við nýggjum inntøkulógum — hækking av tolli og øðrum avgjöldum — hetta skuldi tá geva ein inntøkuvækstur til landskassan uppá 50 milliónir.

Sagt varð, at hetta varð gjørt — fyrri at uppviga hall — ið hevði verið á teimum tveimum seinastu figgjarlógnum.

Roknað varð tí við, at hesar inntøkulógir komu bert at galda tað eina árið — men so varð ikki — hesar lógir eru framvegis í gildi.

Og tað er onki at ivast í, at í dag geva hesar inntøkulógir landskassanum í minsta lagi 80 - 100 mill. kr. í meirinntøku.

So forklaringin uppá, at tað í dag er avlop á figgjarlógin — hon er sera einfald — Landsstýrisflokkarnir hava tikið meira pening frá fólk.

Ti er tað onki hald í tí, sum lögmaður sigur — at nú gongur tað betur figgarliga.

Tað verður eisini roynt at ugga fólk við — at nú, ið avlop er á figgjarlógin — eru vit so væl fyrri, at nú kunnu við byrja at gjalda aftur av lánum.

Eg meti at hetta avlop er so lítið — í mun til lániðyrðuna hjá okkum — at hetta ger litlan mun.

Ti haldi eg, samanumtikið — at figgjarstøðan er út av lagi ring — og at tað er lítið fingið burtúrur teimum góðu árunum, sum hava verið.

samtíðarskatti. Men javnaðarflokkurin kundi ikki taka undir við, at ein samtíðarskattaskipan fyrilitarleyst varð skundað ígjøgnum. Flokkurin kundi heldur ikki taka undir við teirri edv — lovsni, ið landsstýrið og samgonguflokkarnir valdu, og tev árin, vit viðgjørdi samtíðarskattaspurningin, royndu vit ferð eftir ferð at fáa til veza upplýsingar um, hvat umsitingin av samtíðarskattaskipanini fór at kosta, men tað var ongantið møgulegt at fáa hetta at vita heilt nágreinliga. Nú hefur skipanin so kovrt í fimm mánaðir, og loyvi eg mær tí eina ferð enn at reisa henda spurning. Vónandi kann landsstýrismaðurin í figgjarmálum geva okkum heilt nágreinilgar upplýsingar um hvat edv — lovsnin kostar, og hvat umsitingin av samtíðarskattinum annars kostar.

Framhald